

Nederlandse Aardolie Maatschappij (NAM)

t.a.v. dhr. J. Atema, directeur

Postbus 28000

9400 HH Assen

Amsterdam/Harlingen, 28 november 2022

Geachte heer Atema,

Afgelopen zaterdag stonden onze organisaties samen met honderden mensen uit heel Nederland aan de rand van het UNESCO Werelderfgoed Waddenzee. Dat deden we om de noodzaak van het behoud en beschermen van dit unieke natuurgebied extra onder de aandacht te brengen aangezien het Kabinet een besluit moet nemen om nieuwe aardgaswinning door NAM en haar aandeelhouders Shell en ExxonMobil onder de Waddenzee toe te staan of te weigeren.

Het besluit van het kabinet zal niet eerder te verwachten zijn dan aan het einde van het eerste kwartaal van 2023 maakte de Minister van Natuur&Stikstof onlangs bekend in de Tweede Kamer. Maar zoals u ook weet, dit besluit is al vele malen uitgesteld en mogelijk wordt het tegen die tijd ook nu weer een keer uitgesteld.

De wens van Milieudefensie en de Waddenvereniging om geen nieuwe aardgaswinning te starten is niet nieuw voor u of uw aandeelhouders. En ook de oproepen vanuit gemeenteraden, colleges van B&W, provinciale staten en Gedeputeerde Staten rondom de Waddenzee en de Tweede Kamer om af te zien van deze nieuwe aardgaswinning zijn u en uw aandeelhouders vast wel bekend. Niet voor niets adviseerde het Omgevingsberaad Waddengebied aan het Kabinet om van deze nieuwe aardgaswinning af te zien. Zoals ook UNESCO en het IUCN al eerder een oproep deden aan het Kabinet om geen nieuwe aardgaswinning onder de Waddenzee toe te staan. Kortom, een helder signaal uit binnen- en buitenland dat tot nu toe door uw bedrijf genegeerd werd.

Zaterdag hebben veel mensen uit dorpen en steden rondom de Waddenzee en andere plaatsen in ons land samen op een rustige, vredige manier stilgestaan bij de 'Outstanding Universal Value' van het Werelderfgoed Waddenzee. Zo gaven zij extra kracht aan alle eerder oproepen.

Eerder al hebben we u laten weten dat er voor ons al 17 goede redenen zijn voor het kabinet om geen vergunning aan uw bedrijf te verlenen. Met de bijeenkomst van afgelopen zaterdag is daar een 18^e reden bijgekomen. Stuk voor stuk redenen die u zich ook aan kunt trekken als initiatiefnemer van een uiterst ongewenste en ongepast nieuwe bijdrage aan klimaatverandering en extra schadelijke ingreep op de kwetsbare natuur van de Waddenzee.

Wij verwachten dat uw bedrijf en uw aandeelhouders zo langzamerhand snappen dat NAM, Shell en ExxonMobil door vol te houden aan dit initiatief op de "highway to hell" willen blijven rijden. Een passende referentie van de Secretaris Generaal van de VN bij zijn openingspeech bij VN-klimaatop (COP27) twee weken geleden. Wat ons betreft een heilloze weg.

Na zaterdag verwachten wij ook dat uw bedrijf en uw aandeelhouders niet langer wachten op een uitspraak van het Kabinet. We verwachten dat u voor 1 maart 2023, de uitstel die het kabinet u heeft gegeven, zelf bekend zal maken dat uw bedrijf en uw aandeelhouders geen nieuwe aardgaswinning onder het UNESCO Werelderfgoed Waddenzee gaan starten. Daar is alleen een korte en duidelijke brief voor nodig waarin u de aanvraag voor een vergunning formeel intrekt bij de Staatssecretaris voor Mijnbouw.

Samen met alle mensen die zaterdag met ons aan de Waddenzee stonden zien wij uit naar die brief van u aan de Staatssecretaris.

Met hartelijke groet,

Lutz Jacobi, directeur Waddenvereniging

Donald Pols, directeur Milieudefensie

Bijlage 17 goede redenen af te zien van nieuwe aardgaswinning onder de Waddenzee
CC

Shell Nederland, t.a.v. mevr. Marjan van Loon (per email)

ExxonMobil Benelux, t.a.v. dhr. Jan Machielsen (per email)

Staatssecretaris voor Mijnbouw, dhr. Hans Vijlbrief (per email)

Minister voor Natuur & Stikstof, mevr. Christiane van der Wal (per email)

College van B&W en Raad van Noardeast Fryslân, dhr. Johannes Kramer (per email)

Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten van Fryslân, dhr. Friso Douwstra (per email)

Omgevingsberaad Waddengebied, dhr. Arno Brok (per email) Tweede Kamer Commissies EZK en LNV (per email)

17 goede redenen om geen vergunning te verlenen voor aardgaswinning onder de Waddenzee

1. Advies UNESCO aan Nederlands Kabinet: het past niet

In 2022 geeft het UNESCO Werelderfgoed Centrum in Parijs een heldere boodschap aan het Nederlandse Kabinet: mijnbouw is onverenigbaar met de status van werelderfgoed. UNESCO wil een eerste stap zetten in de formele procedure die kan leiden tot het verlies van de werelderfgoedstatus.

2. Oproep gemeente Noardeast Fryslân: doe het niet

Aardgas onder de Waddenzee wordt, als het doorgaat, gewonnen vanuit het Friese dorp Ternaard in de gemeente Noardeast Fryslân. Zowel formeel in de inspraakprocedure als op politiek niveau hebben de gemeenteraad evenals het bestuur van deze gemeente altijd duidelijk gemaakt principiële tegen nieuwe aardgaswinning onder de Waddenzee te zijn. Dat werd gedaan door brieven aan de formateur van dit Kabinet, aan Ministers van dit en vorige kabinetten, in oproepen aan fracties in de Tweede Kamer en in diverse regionale en landelijke media. Maar, lokale overheden hebben op grond van de Mijnbouwwet geen bevoegdheden. Tot nu toe is de oproep vanuit deze gemeente door het Kabinet genegeerd.

3. Oproep provincie Fryslân : doe het niet

De Friese Gedeputeerde Staten en de Provinciale Staten hebben zowel formeel in de inspraakprocedure als op politiek niveau altijd al duidelijk gemaakt principiële tegen nieuwe aardgaswinningen in Fryslân te zijn; óók onder de Waddenzee. Dat werd gedaan door brieven aan de formateur van dit Kabinet, aan Ministers van dit en vorige kabinetten, in oproepen aan fracties in de Tweede Kamer en in diverse regionale en landelijke media. Maar, ook provinciale overheden hebben op grond van de Mijnbouwwet geen bevoegdheden. Tot nu toe is de oproep vanuit Fryslân door het Kabinet genegeerd.

4. Advies Wetterskip Fryslân: principiële tegen de ontwikkeling van nieuwe gasvelden

Het Friese Waterschap is klaar en klaar over de mogelijke gevolgen van bodemdaling door (nieuwe) gaswinning. Deze kan invloed hebben op zowel de grondwaterhuishouding als de veiligheid van de zeedijk tussen Ternaard en de Waddenzee. Het Wetterskip ziet in essentie alleen maar nadelen van de nieuwe gaswinning onder de Waddenzee en beschouwt 'Ternaard' als een ongewenste ontwikkeling.

5. Advies Omgevingsberaad Waddengebied: doe het niet

Het Omgevingsberaad Waddengebied adviseerde in mei 2022 het Kabinet om geen vergunning te verlenen voor een nieuwe winning van aardgas onder de Waddenzee. Tot nu toe is onbekend wat het Kabinet met dit advies heeft gedaan. Ook het Omgevingsberaad heeft op grond van de Mijnbouwwet geen bevoegdheden.

6. Internationale resolutie IUCN: doe het niet

In het laatste internationale congres van de Union for the Conservation of Nature steunden natuurbeschermers en overheidsinstanties uit de hele wereld een resolutie die het Nederlandse Kabinet oproept geen vergunning te verlenen voor het winnen van aardgas onder de Waddenzee. De Waddenzee is een uniek natuurgebied dat van belang is voor het behoud van met name bedreigde vogels in veel andere landen. Nieuwe winning van fossiele brandstof zorgt in de Waddenzee voor nog meer bodemdaling en draagt bij aan nog meer klimaatverandering wereldwijd.

7. Onafhankelijk juridisch advies aan de Tweede Kamer: het kan niet

Op verzoek van de Tweede Kamer werd onafhankelijk advies ingewonnen of nieuwe gaswinning onder de Waddenzee is toegestaan onder bestaande Nederlandse wet- en regelgeving. De conclusie dat dit niet is toegestaan was duidelijk.

8. Advies van de landsadvocaat aan het Kabinet: het kan niet

Op verzoek van het Kabinet heeft de landsadvocaat ook juridisch advies uitgebracht. De conclusie dat een natuurvergunning geweigerd moet worden werd bekrachtigd door de landsadvocaat. De landsadvocaat wees het Kabinet er ook op dat bij weigering van een vergunning een consequentie kan zijn dat de minister moet voorzien in schadevergoeding voor de aanvrager. Of NAM daadwerkelijk anno 2022 nog schadevergoeding zal eisen als aanvrager nu bekend is dat het bedrijf zelf niet zal investeren in deze gaswinning is slechts bekend bij NAM zelf.

9. Oproep van vele organisaties in 2019: doe het niet

Al in 2019 deden meer dan veertig organisaties samen met de Waddenvereniging een oproep aan het toenmalig kabinet om aardgas onder de Waddenzee te laten zitten. De oproep werd gesteund door bestuurders uit alle wadden-provincies, Urgenda, Jan Terlouw, voetbaltrainer Foppe de Haan en dorpsbelangen uit Ternaard en Blija, Groene Kerken. De oproep werd gedaan op de dag dat duizenden kinderen vroegen om serieuze aandacht voor klimaatverandering.

10. Uitspraak rechter over Shell: zorg voor veel minder CO2 uitstoot

De Nederlandse rechter oordeelde dat Shell als bedrijf moet bijdragen aan de doelstellingen van het Parijsakkoord. Shell is verantwoordelijk voor een enorme CO2-uitstoot: zelfs groter dan van veel landen, waaronder Nederland. Die uitstoot zorgt volgens de rechter voor grote risico's, met name voor inwoners van het Waddengebied. Het is meer dan logisch dat Shell als mede-eigenaar van NAM daarom geen nieuwe winning van aardgas start. Shell is in ondertussen ook in hoger beroep gegaan tegen de uitspraak van de Nederlandse rechtbank

11. Meer dan 51.000 mensen steunen petitie in 2021: doe het niet.

Nadat toenmalig Minister Blok een concept-vergunning bekend maakte werd een petitie van de Waddenvereniging in twee weken tijd door 51.000 mensen ondertekend. 11. Advies onafhankelijk Staatstoezicht op de Mijnen (SodM): genegeerd Het Ministerie van EZK negeerde het advies van SodM over aardgaswinning onder de Waddenzee. Het advies benadrukte de mogelijke schade aan de natuur door deze nieuwe winning in combinatie met al bestaande aardgaswinningen onder de Waddenzee en pleitte voor een productiebeperking. Op dit moment wordt een parlementaire enquête gehouden over besluiten over aardgaswinning in het verleden waar ook het advies van het SodM werd genegeerd. Onduidelijk is waarom het Kabinet dit advies over de Waddenzee negeerde.

12. Oproep van Secretaris Generaal van de VN: doe het niet

“Investeren in nieuwe winningen van fossiele brandstoffen is morele en economische gekte” twitterde de Secretaris Generaal van de Verenigde Naties in april.

13. Shell en ExxonMobil: geen geld voor veilige gaswinning Waddenzee

In 2021 werd bekend dat de aanvrager van de vergunning geen investeringen kan doen voor het winnen van aardgas in Nederland. NAM moet herstructureren. Onlangs berichtte het internationale persagentschap Reuters dat Shell en ExxonMobil op korte termijn NAM willen verkopen.. Het is nu onduidelijk welk bedrijf ter wereld nog wil investeren in het winnen van fossiele brandstof onder een uniek en kwetsbaar UNESCO Werelderfgoed. Als de aanvrager nu al moet erkennen dat het geen

Waddenvereniging

geld beschikbaar heeft dan kan het kabinet een aangevraagde vergunning op grond van bestaande wet- en regelgeving weigeren.

14. Oproep honderden wetenschappers: doe het niet

In september 2022 wijzen 372 wetenschappers op meerdere recente wetenschappelijke waarschuwingen tegen nieuwe fossiele infrastructuur zoals het winnen van aardgas onder de Waddenzee. Het blijven winnen van fossiele brandstoffen zal leiden tot meer klimaatverandering. De wetenschappers doen een oproep aan het Kabinet om geen vergunning te verlenen.

15. Achterhaald en niet vastgesteld scenario voor zeespiegelstijging

Bij het oordeel over de vergunning voor nieuwe aardgaswinning onder de Waddenzee lijkt het Kabinet zicht te beroepen op een achterhaald en formeel niet vastgesteld scenario over de stijging van de zeespiegel. Het achterhaalde scenario is nooit officieel gepubliceerd in de Staatscourant en burgers gemeenten of natuurbeschermers hebben nooit een formele zienswijze op dit besluit kunnen geven of bezwaar kunnen maken tegen die inhoud van het inmiddels achterhaalde scenario.

16. Aardgas onder de Waddenzee; lost energiecrisis niet op

NAM heeft geen vergunning en heeft nog geen enkele infrastructuur aangelegd. Het zal minstens twee jaar duren voordat NAM alles aangelegd en aangesloten heeft mocht het ooit een vergunning krijgen. Het winnen van aardgas onder de Waddenzee is dan ook geen oplossing voor de huidige energiecrisis in Europa.

17. Stikstofvergunning NAM niet op orde

NAM wilde beroep doen op een zogeheten 'bouwvrijstelling' voor bouwen en inrichten van de productielocatie, het boren, de aanleg van leidingen etc. in de weilanden bij Ternaard en het . De recente 'Porthos' uitspraak van de Raad van State heeft de aangevraagde bouwvrijstelling onmogelijk gemaakt. NAM moet op zoek naar 'stikstofruimte' die in de omgeving van de Waddenzee nauwelijks te vinden is.